

**USTAV
SREDNJOBOSANSKOG KANTONA**

Travnik, decembra 2005.

Polazeći od Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, izraženih samoopredjeljenja bošnjačkog i hrvatskog naroda, kao i ostalih građana Bosne i Hercegovine, principa organizovanja i ustavnog uređenja Federacije Bosne i Hercegovine i njezinih federalnih jedinica, suverenosti i teritorijalne cjelovitosti BiH, kao i uvjerenja da demokratske institucije, temeljene na poštivanju ljudskih prava i sloboda, najbolje osiguravaju ostvarenja demokratskih odnosa i principa, punu nacionalnu ravnopravnost i razvitak slobodnog tržišta, Skupština Srednjobosanskog kantona, na osnovu člana V. 4. i 6. Ustava Federacije BiH, na sjednici održanoj 28. 03. 1996. godine, donosi

**U S T A V
SREDNJOBOSANSKOG KANTONA**

I. USPOSTAVLJANJE KANTONA

Član 1.

Bošnjaci i Hrvati, kao konstitutivni narodi, zajedno sa ostalima, i građani Srednjobosanskog kantona ostvaruju svoja suverena prava u Federaciji Bosne i Hercegovine i Srednjobosanskom kantonu, u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Član 2.

Srednjobosanski kanton (u daljnjem tekstu: Kanton) je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine. Granice Kantona utvrđene su Zakonom o federalnim jedinicama ("Službene novine F BiH", broj 9/96).

Član 3.

Ovaj ustav mora biti u skladu sa Ustavom Federacije i njime se osiguravaju institucije kantonalne vlasti i zaštita prava i sloboda utvrđenih Ustavom Federacije.

1 Objavljen u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 1/97

Član 4.

Sastav svih organa u Kantonu i općinama mora odražavati nacionalnu strukturu stanovništva Kantona, odnosno općine, a na temelju općih i slobodnih izbora i na temelju izbornih rezultata.

Član 5.

Službeno ime Kantona je: Srednjobosanski kanton.

Član 6.

Sjedište Kantona je u Travniku.

Član 7.

Kanton ima grb, zastavu, pečat, kao i druge simbole o kojima odlučuje Skupština Kantona. Simboli Kantona upotrebljavat će se uz simbole Bosne i Hercegovine i

Federacije Bosne i Hercegovine u skladu sa zakonom. Za prihvatanje simbola potrebna je većina glasova u Skupštini Kantona, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika.

Član 8.

Službeni jezici Kantona su bosanski i hrvatski. Službeno pismo je latinica. Ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave.

II. LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE

Član 9.

U izvršenju poslova iz svojih nadležnosti Kanton:

a) preduzima sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u članovima II. A. 1. do 7. i predviđenih instrumentima u Aneksu Ustava Federacije, i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom b) izvršava poslove iz svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u svakoj općini

Član 10.

Kanton posebno poduzima mjere da se omogući pravo slobodnog povratka svim izbjeglim, prognanim i raseljenim osobama sa područja Kantona u mjesta i domove iz kojih su izbjegli, prognani ili raseljeni, stvara uvjete za prihvatanje i smještaj izbjeglica, prognanika i raseljenih osoba sa prebivalištem na području Kantona ukoliko nisu u mogućnosti da se vrate u svoje domove, te preduzima i druge mjere da im se omoguće uvjeti za život i rad.

Član 11.

Sve osobe imaju pravo, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, da im se vrati sva imovina oduzeta u toku etničkog progona, kao i nadoknadu za svu imovinu koja im ne može biti vraćena. Sve izjave i obaveze date pod prisilom, a posebno one koje se tiču odricanja prava na zemlju i drugu imovinu, smatraju se ništavnim.

Član 12.

Kanton, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, preduzima mjere na ostvarivanju prava i zaštite invalida i boraca domovinskog rata i članova porodica poginulih boraca.

Član 13.

Sudovi i organi uprave i druga tijela kantonalne vlasti primjenjuju i poštuju prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Član 14.

Svi organi Kantona će, u okviru saradnje koju ostvaruju organi Federacije, ostvarivati saradnju sa međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava osnovanim za Bosnu i Hercegovinu, kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

III. SARADNJA SA OMBUDSMANIMA

Član 15.

Ljudska prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije i ovim ustavom će štiti ombudsmeni. Organi Kantona i općina će stvarati uvjete za rad ombudsmana i njihovih zamjenika.

Član 16.

Organi Kantona i općina će ombudsmanima, na njihov zahtjev, omogućiti ispitivanje djelatnosti bilo koje institucije Kantona ili općine, kao i bilo koje druge institucije ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanja njegovih posljedica, omogućiti istraživanja svih službenih dokumenata uključujući tajna, kao i sudske i upravne spise i omogućiti saradnju od svake osobe uključujući bilo kog službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa. Kanton će ombudsmanima u izvršavanju njihovih funkcija omogućiti prisustvovanje sudskim i upravnim postupcima kao i sastancima drugih organa, te pristup i

kontrolu svih mjesta gdje su osobe lišene slobode zatvorene ili gdje rade. Organi Kantona i općina su obavezni razmotriti izvještaje ombudsmana i odgovoriti u roku koji oni odrede.

IV. NADLEŽNOST KANTONALNE VLASTI

Član 17.

Kanton ima sve nadležnosti koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu, Ustavom Federacije, utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona.

Član 18.

Kanton je nadležan, ako ovim ustavom nije drugačije određeno, za:

- a) uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme sa kantonalnim oznakama
- b) utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguravanju obrazovanja
- c) utvrđivanje i provođenje kulturne politike
- d) utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata
- e) utvrđivanje politike koja se tiče regulisanja i osiguranja javnih službi
- f) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje
- g) donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti
- h) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranja njihove dostupnosti
- i) utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnje
- j) provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite
- k) stvaranje i primjenu politike kantonalnog turizma, i razvoj turističkih resursa
- l) finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima
- m) donošenje propisa o lokalnoj samoupravi

Član 19.

U skladu sa Ustavom Federacije, Federacija i Kanton nadležni su za:

- a) jamčenje i provođenje ljudskih prava
- b) zdravstvo
- c) politiku zaštite čovjekove sredine
- d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu
- e) socijalnu politiku
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu
- g) imigraciju i azil
- h) turizam
- i) korištenje prirodnih bogatstava

Član 20.

U skladu sa potrebama, nadležnosti iz člana 19. ovog ustava mogu biti ostvarivane zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti federalne vlasti i Kanton dogovaraju se na trajnoj osnovi. Kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije i odlukama Skupštine Federacije, federalna vlast postupa uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, specifičnost Kantona i potrebu za fleksibilnošću u provođenju, te prema potrebi utvrđuje politiku i donosi zakone koji se tiču svake od nadležnosti iz člana 19. ovog ustava.

Član 21.

Kanton može, u skladu sa zakonom Kantona, delegirati na federalnu vlast svoje određene nadležnosti. Zakon iz prethodnog stava donosi se dvotrećinskom većinom glasova, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika.

Član 22.

Prilikom donošenja propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu Kanton je dužan na odgovarajući

način konsultovati općinske vlasti. Kantonalne vlasti će osigurati izvore finansiranja općinama za prenesene im nadležnosti. Kantonalna vlast vrši upravni nadzor nad radom općinske vlasti u vršenju nadležnosti prenesenih na općine.

Član 23.

Na zahtjev općine, Kanton će na općinu delegirati svoje nadležnosti vezane za:

- obrazovanje
- kulturu
- turizam
- lokalno poslovanje
- dobrotvorne aktivnosti i
- radioteleviziju

Kanton je dužan to učiniti prema općinama čije većinsko stanovništvo, po nacionalnoj strukturi, nije stanovništvo koje čini nacionalnu većinu Kantona kao cjeline.

V. STRUKTURA KANTONALNE VLASTI

A. ZAKONODAVNA VLAST KANTONA SKUPŠTINA KANTONA

1. Opće odredbe

Član 24.

Zakonodavno tijelo Kantona je Skupština, koja se sastoji od jednog doma.

Član 25.

Skupština Kantona sastoji se od 55. poslanika.

Član 26.

Nacionalna struktura poslanika u Skupštini Kantona odražava nacionalnu strukturu stanovništva u Kantonu.

Član 27.

Poslanici u Skupštini Kantona imaju dvogodišnji mandat.

Član 28.

Poslanike u Skupštini Kantona biraju birači na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem na cijeloj teritoriji Kantona, u skladu s Ustavom i zakonom.

Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju od registrovanih stranki.

Član 29.

Prije svakih izbora, svaka registrovana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Poslanici u Skupštini Kantona bit će birani sa vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova. Zamjene za poslanike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

Član 30.

Svaki birač može biti biran za poslanika u Skupštini Kantona. Nespojive su funkcije poslanika u Skupštini Kantona sa funkcijom predsjednika Kantona, zamjenika predsjednika Kantona, i predsjednika, zamjenika predsjednika i članova Vlade, te sudija Suda Kantona.

Član 31.

Skupština Kantona prvi put bit će sazvana najkasnije 10 dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Član 32.

Skupština Kantona bira predsjedavajućeg i zamjenika predsjedavajućeg, koji ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda, između poslanika u Skupštini.

Član 33.

Skupština Kantona zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviđenim njenim poslovníkom, i objavljuje izvještaje o zasjedanjima i odlukama.

Član 34.

Kantonalni propisi stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenim novinama Kantona. Kantonalni propisi mogu se objavljivati u "Službenim novinama Federacije".

Član 35.

Poslanicama u Skupštini Kantona isplaćivat će se dnevnice i troškovi u skladu sa zakonom Kantona.

Član 36.

Krivični postupak ili građanska parnica ne mogu biti pokrenuti protiv poslanika u Skupštini Kantona, niti poslanik može biti zadržan u pritvoru ili kažnjen na bilo koji drugi način zbog izraženog mišljenja i datog glasa u Skupštini Kantona.

2. Odlučivanje u Skupštini Kantona

Član 37.

Odluke u Skupštini Kantona donose se natpolovičnom većinom ukupnog broja poslanika, ukoliko nije drugačije utvrđeno ovim ustavom ili Poslovníkom Skupštine.

Član 38.

Odluke koje se tiču vitalnih interesa bilo kog od konstitutivnih naroda u Kantonu zahtijevaju saglasnost većine poslanika u Skupštini, uključujući većinu bošnjačkih i većinu hrvatskih poslanika. Primjena ove odredbe može se zahtijevati većinom glasova bošnjačkih ili hrvatskih poslanika. Ukoliko je većina preostalih poslanika protiv primjene ove odredbe, osnovat će se zajednička komisija bošnjačkih i hrvatskih poslanika radi razrješenja tog pitanja. Ukoliko komisija nije u mogućnosti da to pitanje razriješi u roku od sedam dana od pozivanja na ovu odredbu, pitanje će po hitnom postupku riješiti Sud Kantona, ukoliko je to pitanje u isključivoj nadležnosti Kantona. Ukoliko to pitanje nije u isključivoj nadležnosti Kantona, odluku donosi Sud Kantona uz mogućnost žalbe Ustavnom sudu Federacije.

Član 39.

Kada predsjednik Kantona, uz saglasnost sa zamjenikom predsjednika Kantona, utvrdi da Skupština nije u mogućnosti da donese propise po postupku iz člana 38. ovog ustava, utvrđuje, uz saglasnost sa zamjenikom predsjednika Kantona, prijedlog tog propisa i upućuje ga Vladi Kantona da ga donese. Ovaj propis važi najduže 30 dana. Ukoliko Skupština Kantona u ovom roku ne usvoji ovaj propis, predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika predsjednika, može raspustiti Skupštinu, s tim da se Skupština ne može raspustiti u periodu od šest mjeseci od prvog sazivanja.

Član 40.

Predsjednik Kantona, uz saglasnosti zamjenika predsjednika, raspušta Skupštinu ako ona ne uspije donijeti budžet Kantona prije početka budžetske godine.

3. Nadležnost Skupštine Kantona

Član 41.

Skupština Kantona dvotrećinskom većinom:

- a) priprema i usvaja ustav Kantona, ustavni zakon i amandmane
- b) bira i smjenjuje predsjednika Kantona i zamjenika predsjednika Kantona
- c) potvrđuje imenovanje Vlade Kantona
- d) bira sudije Suda Kantona
- e) utvrđuje nadležnost kantonalnih i općinskih sudova
- f) donosi zakon i ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti
- g) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje
- h) odobrava zaključivanje međunarodnih sporazuma sa državama i međunarodnim organizacijama, uz saglasnost Skupštine Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije
- i) razmatra izvještaje ombudsmana
- j) provodi istrage i u tu svrhu može zahtijevati svjedočenje, dokaze i dokumente, ne ulazeći u nadležnost sudske vlasti
- k) donosi poslovnik Skupštine
- l) vrši druge nadležnosti koje su joj povjerene

B. IZVRŠNA VLAST KANTONA

1. Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona

Član 42.

Kanton ima predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona.

Član 43.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona biraju se većinom glasova u Skupštini Kantona između kandidata koje predlažu poslanici. U izboru predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona, Klub bošnjačkih poslanika i Klub hrvatskih poslanika odvojeno kandidiraju po jednu osobu. Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona zahtjeva prihvaćanje oba kandidata zajednički, većinom glasova bošnjačkih poslanika i većinom glasova hrvatskih poslanika. Ukoliko zajednička kandidatura ne dobije potrebnu većinu, klubovi će ponovo razmotriti kandidaturu za predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona.

Član 44.

Izabrane osobe će naizmjenično, po jednu godinu, biti predsjednik Kantona, a zatim zamjenik predsjednika Kantona u periodu od dvije godine. Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona ne mogu vršiti tu funkciju više od dva uzastopna dvogodišnja mandata.

Član 45.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona mogu biti smijenjeni dvotrećinskom većinom glasova Skupštine Kantona, uključujući većinu glasova bošnjačkih poslanika i većinu glasova hrvatskih poslanika u Skupštini Kantona.

Član 46.

Ukoliko predsjednik ili zamjenik predsjednika Kantona umre, bude smijenjen ili, prema mišljenju Vlade Kantona usvojenom konsenzusom, trajno nije u mogućnosti izvršavati svoje ustavne dužnosti koje proizlaze iz njegovog položaja, postupak predviđen u paragrafu 3a. Amandmana I. na Ustav Federacije provest će u roku od 30 dana klub poslanika koji je kandidirao osobu koja se zamjenjuje, da bi se popunilo upražnjeno mjesto do kraja započetog mandata.

Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona obavljat će obje funkcije tokom perioda predviđenog u prethodnom stavu ako, prema mišljenju Vlade Kantona usvojenom konsenzusom, ovaj drugi određeno vrijeme nije u mogućnosti izvršavati svoje dužnosti. Ukoliko oba mjesta ostanu upražnjena, predsjedavajući Skupštine obavljat će obje funkcije za potrebni period.

Član 47.

Predsjednik Kantona nadležan je za:

- a) predstavljanje i zastupanje Kantona
- b) imenovanje Vlade Kantona
- c) predlaganje sudija Suda Kantona
- d) donošenje ukaza o proglašenju zakona Skupštine nakon njihovog donošenja
- e) potpisivanje i ratificiranje međunarodnih sporazuma u ime Kantona, uz saglasnost Skupštine Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije
- f) davanje pomilovanja za djela utvrđena kantonalnim zakonom, osim za ratne zločine protiv čovječnosti i genocida
- g) podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije, u skladu sa članom IV. C. 10 (2) b) Ustava Federacije
- h) razmatranje izvještaja ombudsmana i omogućavanje uvjeta za njihov rad

Član 48.

Zamjenik predsjednik Kantona nadležan je za:

- a) zamjenjivanje predsjednika Kantona u slučajevima navedenim u članu 46. ovog ustava
 - b) saraduje sa predsjednikom Kantona u onim situacijama u kojim je potrebno da predsjednik Kantona zatraži njegovu saglasnost
 - c) izvršavanje onih dužnosti povjerenih od predsjednika Kantona ili Skupštine Kantona
2. Vlada Kantona

Član 49.

Vladu Kantona čine predsjednik Vlade, zamjenik predsjednika Vlade i ministri. Predsjednik Vlade ne

može biti iz istog konstitutivnog naroda kao predsjednik Kantona. Predsjednik Vlade i zamjenik predsjednika Vlade ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Član 50.

Vladu Kantona imenuje predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika predsjednika Kantona, nakon konsultacija sa predsjednikom Vlade ili sa kandidatom za tu dužnost, a potvrđuje je Skupština Kantona dvotrećinskom većinom. Svako upražnjeno mjesto popunjava se istim postupkom.

Član 51.

Vlada Kantona se može smijeniti bilo odlukom predsjednika Kantona, uz saglasnost zamjenika predsjednika ili izglasavanjem nepovjerenja Vladi dvotrećinskom većinom glasova u Skupštini Kantona. Predsjednik Kantona, uz saglasnost sa zamjenikom predsjednika Kantona, smjenjuje ministre i zamjenike ministara na prijedlog predsjednika Vlade, uz potvrđivanje Skupštine dvotrećinskom većinom.

Član 52.

Organizacija Vlade Kantona uređuje se u skladu sa ovim ustavom i zakonom Kantona. Vladu čini jednak broj članova iz reda bošnjačkog i hrvatskog naroda, kao i određeni broj članova koji čine ostali. Svaki ministar ima zamjenika koji nije iz reda istog konstitutivnog naroda u odnosu na ministra.

Član 53.

Vlada Kantona nadležna je za:

- a) provođenje kantonalne politike i predlaganje i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa
- b) izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene Kantonu od federalne vlasti
- c) pripremu prijedloga budžeta
- d) osiguranje saradnje Vlade Kantona i ombudsmana
- e) nadzor nad istragom i krivičnim gonjenjem u vezi sa kršenjem kantonalnih zakona, kao i nad kantonalnom policijom
- f) osiguranje da nacionalna struktura policije odražava nacionalnu strukturu stanovništva Kantona, s tim da nacionalna struktura policije svake općine mora odražavati nacionalnu strukturu stanovništva te općine
- g) vršenje drugih nadležnosti utvrđenih ovim ustavom

Član 54.

Predsjednik Vlade odgovoran je za:

- a) provođenje politike i izvršavanje kantonalnih propisa, uključujući osiguranje izvršavanja odluka kantonalnih sudova
- b) predlaganje i davanje preporuka iz oblasti kantonalnog zakonodavstva
- c) pripremanje budžetskih prijedloga Skupštini Kantona
- d) za druga pitanja utvrđena ovim ustavom i zakonom Kantona

Član 55.

Zamjenik predsjednika Vlade odgovoran je za:

- a) pomaganje predsjedniku Vlade u provođenju politike i izvršavanju kantonalnih propisa
- b) vršenje dužnosti predsjednika Vlade kada ovaj nije u mogućnosti vršiti svoju dužnost ili kada je mjesto predsjednika Vlade upražnjeno, dok novi predsjednik Vlade ne preuzme dužnost.

Član 56.

Svaki ministar odgovoran je za:

- a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona iz okvira nadležnosti svog ministarstva ili izvršavanje zadataka koje mu odredi predsjednik Vlade Kantona ili zamjenik predsjednika Vlade
- b) predlaganje i davanje preporuka u vezi sa propisima iz okvira nadležnosti svog ministarstva ili prema zadatku koji mu odredi predsjednik Vlade Kantona ili zamjenik predsjednika Vlade
- c) rukovođenje, koordiniranje i nadziranje aktivnosti svog ministarstva
- d) davanje uputstava, instrukcija, naredbi i donošenje propisa u cilju omogućavanja izvršavanja

zakona iz nadležnosti njegovog ministarstva i onih koje mu povjeri predsjednik Vlade Kantona ili zamjenik predsjednika Vlade, u skladu sa ovim ustavom i zakonima Kantona

e) pripremanje, objašnjavanje i analiziranje budžetskih prijedloga iz nadležnosti svog ministarstva ili vršenje drugih zadataka na zahtjev predsjednika Vlade Kantona ili zamjenika predsjednika Vlade

f) odgovaranje na pitanja poslanika u Skupštini Kantona iz nadležnosti svog ministarstva i izvršavanje svakog drugog zadatka koji mu povjeri predsjednik Vlade Kantona ili zamjenik predsjednika Vlade

g) pomaganje predsjedniku ili zamjeniku predsjednika Vlade Kantona u vođenju politike i izvršavanju zakona Kantona.

Zamjenik ministra nadležan je za:

- a) pomaganje ministru u provođenju politike i izvršavanju zakona Kantona
- b) pomaganje ministru u provođenju ostalih funkcija utvrđenih u stavu 1. ovog člana
- c) zamjenjivanje ministra ukoliko isti nije u mogućnosti obavljati svoju funkciju, ili ako je mjesto ministra upražnjeno dok novi ministar ne preuzme dužnost

3. Imunitet

Član 57.

Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona, predsjednik i zamjenik predsjednika Vlade i ministri ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

C. SUDSKA VLAST KANTONA

Član 58.

Sudsku funkciju u Kantonu vrše Sud Kantona i općinski sudovi.

Član 59.

Sud Kantona je nadležan da:

- odlučuje po žalbama na odluke općinskih sudova
- rješava u prvom stepenu u krivičnim i građanskim stvarima utvrđenim zakonom Kantona
- odlučuje u slučajevima utvrđenim ovim ustavom i
- vrši druge nadležnosti u skladu sa zakonom Kantona

Član 60.

Odluke Suda Kantona donesene po žalbama na odluke općinskih sudova su konačne i obavezujuće, osim ako se radi o pitanjima koja se tiču Ustava Federacije, zakona i drugih propisa Federacije.

Presude kao i rješenja Suda Kantona koja se odnose na žalbe podnesene u skladu sa stavom 1. ovog člana posebno su obavezujuće za strane u postupku kao i za sud na čije je odluke žalba izjavljena.

Član 61.

Kada rješava po hitnom postupku po odredbama člana 38. ovog ustava, Sud Kantona je dužan odluku donijeti u roku od sedam dana.

Član 62.

Sudska vlast u Kantonu je samostalna i nezavisna, i vrši se na osnovu ustava i zakona Federacije i Kantona.

Član 63.

Sudovi u Kantonu osiguravaju jednak položaj svim stranama u sudskim postupcima.

Član 64.

Sudski postupci javni su, ukoliko za određene izuzetne situacije zakonom nije drugačije određeno.

Član 65.

Skupština Kantona može, u skladu sa zakonom Federacije, propisati dopunska pravila o organizaciji i upravljanju Sudom Kantona i općinskim sudovima. U skladu sa pravilima iz prethodnog stava svaki sud utvrđuje svoju unutrašnju organizaciju i u vezi sa tim će donijeti dopunska pravila. Broj sudija se utvrđuje zakonom Kantona, prema potrebama.

Član 66.

Sudije Suda Kantona predlaže predsjednik Kantona uz saglasnost sa zamjenikom predsjednika Kantona, iz reda uglednih pravnika, a bira ih Skupština Kantona većinom glasova, s tim da nacionalna struktura Suda u cjelini odražava nacionalnu strukturu stanovništva Kantona.

Član 67.

Sudije Suda Kantona bit će u službi do dobi od 70 godina, ukoliko ne podnesu ostavku ili ne budu smijenjeni konsenzusom sudija Vrhovnog suda Federacije.

Uvjeti službe bit će određeni posebnim zakonom Kantona. Plaća i druge naknade sudija ne mogu biti umanjene tokom njihove službe. Predsjedniku Suda Kantona može se utvrditi dodatna naknada.

Član 68.

Sud Kantona bira predsjednika Suda iz reda sudija tog suda u skladu sa zakonom.

VI. OPĆINSKE VLASTI

1. Opće odredbe

Član 69.

U općini se ostvaruje lokalna samouprava. Lokalna samouprava ostvaruje se vršenjem poslova iz nadležnosti utvrđenih ovim zakonom i zakonom Kantona.

Poslovi lokalne samouprave su:

- a) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta u okviru zoniranja utvrđenog zakonom Kantona
- b) donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti
- c) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti
- d) provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite, a naročito službi o brizi o starim, iznemoglim i siromašnim građanima
- e) izgradnju i održavanje lokalne infrastrukture
- f) upravljanje općinskim dobrima i dobrima koja služe za zadovoljavanje javnih potreba (parkovi, igrališta i sl.)
- g) higijenu i lokalno javno zdravlje
- h) pogrebnu službu

Član 70.

Općina ima statut.

Statut općine i drugi propisi općine moraju biti u skladu sa Ustavom Federacije, ovim ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

Član 71.

Općine su nadležne za vršenje poslova lokalne samouprave u skladu sa Ustavom i zakonom.

U vršenju svoje nadležnosti općine:

- a) poduzimaju sve potrebne mjere u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda utvrđenih u Ustavu i u instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije
- b) vode računa o nacionalnoj strukturi stanovništva općine

2. Općinsko vijeće

Član 72.

Svaka općina ima općinsko vijeće.

Član 73.

Općinsko vijeće ima od 15 do 31 vijećnika. Broj vijećnika utvrdit će se statutom općine.

Član 74.

Mandat članova općinskog vijeća je dvije godine.

Član 75.

Općinske vijećnike biraju, demokratskim putem, birači na neposrednim i tajnim izborima na cijelom području općine. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju registrovanu stranku i biti biran za vijećnika. Svaka politička stranka će dobiti broj vijećničkih mjesta srazmjerno procentu osvojenih od ukupnog broja glasova.

Član 76.

Općinsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut općine
- b) bira i smjenjuje općinskog načelnika
- c) usvaja općinski budžet i donosi propise o oporezivanju, i na druge načine osigurava potrebno finansiranje koje nije osigurala kantonalna ili federalna vlast
- d) donosi poslovnik o svom radu
- e) donosi druge propise u izvršavanju općinskih nadležnosti

Član 77.

Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u izuzetnim slučajevima predviđenim njegovim poslovnikom, i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

Član 78.

Općinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenim novinama općine.

Član 79.

Statutom općine se utvrđuje postupak i izbor predsjedavajućeg općinskog vijeća.

3. Općinski načelnik

Član 80.

Svaka općina ima općinskog načelnika.

Član 81.

Općinskog načelnika bira općinsko vijeće između više kandidata na osnovu programa kojeg podnesu kandidati. Općinsko vijeće će omogućiti predstavljanje kandidata i njihovih programa građanima općine. Bliže odredbe o izboru općinskog načelnika se propisuju statutom općine.

Član 82.

Nespojive su funkcije općinskog načelnika i općinskog vijećnika.

Član 83.

Općinski načelnik ovlašten je za:

- a) provođenje općinske politike, izvršavanje općinskih propisa, i delegiranih ili prenesenih nadležnosti općini od kantonalne i federalne vlasti
- b) osiguranje saradnje općinskih službenika sa ombudsmanima
- c) podnošenje izvještaja općinskom vijeću i javnosti o provođenju općinske politike i svojim aktivnostima
- d) brigu o organizaciji općinske uprave i njenom radu
- e) rukovođenje radom općinskih službi i općinskih službenika
- f) imenovanje i smjenjivanje općinskih službenika
- g) konsultacije za izbor sudija općinskog suda
- h) pripremanje prijedloga koje razmatra općinsko vijeće i
- i) vrši druge nadležnosti utvrđene zakonom i statutom općine

4. Općinski sudovi

Član 84.

Općinski sudovi osnivaju se zakonom Kantona. Finansiranje općinskih sudova vrši se iz budžeta Kantona.

Član 85.

Općinski sud se osniva za područje općine. Za dvije ili više općina se može osnovati jedan općinski sud.

Član 86.

Općinski sudovi imaju izvornu nadležnost za sve građanske i krivične stvari, osim ako Ustavom Federacije, ovim ustavom, zakonom Federacije ili zakonom Kantona dio izvorne nadležnosti nije prenesen na neki drugi sud.

Član 87.

Sudije općinskih sudova imenuje predsjednik Suda Kantona, nakon konsultacija sa općinskim načelnikom.

Član 88.

Općinske sudije bit će u službi do dobi od 70 godina, osim ako ne podnesu ostavku ili ne budu smijenjeni konsenzusom sudija Suda Kantona.

Član 89.

Uvjeti službe općinskih sudija bit će određeni kantonalnim zakonom. Plaće i ostale naknade sudija se utvrđuju posebnim zakonom i ne mogu biti umanjene tokom službe u općinskim sudovima.

VII. AMANDMANI NA USTAV

Član 90.

Amandmane na Ustav može predlagati predsjednik Kantona (u saglasnosti sa zamjenikom predsjednik Kantona), Vlada Kantona, većina poslanika u Skupštini ili većina bošnjačkih i hrvatskih poslanika u Skupštini Kantona. Predloženi amandman na Ustav neće se konačno razmatrati u Skupštini Kantona prije isteka roka od dvije sedmice nakon što je prvi put bio podnesen. Predloženi amandman usvaja se dvotrećinskom većinom poslanika u Skupštini Kantona.

Član 91.

Nijednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti nijedno od prava i sloboda utvrđenih u članu II. A. 1. do 7. Ustava Federacije niti promijeniti ovaj član Ustava.

VIII. USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I PRIJELAZNA RJEŠENJA

Član 92.

Ustav Kantona usvojit će i proglasiti Skupština Kantona u prijelaznom periodu, koja se sastoji od 5 odbornika iz svake skupštine općine, koji će biti izabrani od strane i između odbornika skupštine općine izabranih 1990. godine, čiji su mandati još uvijek važeći. Usvajanje Ustava zahtijeva dvotrećinsku većinu Skupštine u prijelaznom periodu, uključujući konsenzus između većine poslanika bošnjačke nacionalnosti i većine poslanika hrvatske nacionalnosti. Ovaj ustav stupa na snagu u ponoć onog dana kada ga usvoji Skupština u prijelaznom periodu.

Član 93.

Skupština Kantona u prijelaznom periodu:

- a) usvaja Ustav Kantona u skladu sa članom VII. 1. Ustava Federacije
- b) bira predsjednika Kantona u prijelaznom periodu i zamjenika predsjednika Kantona, i Vladu Kantona u prijelaznom periodu

Član 94.

Do prvog saziva Skupštine Kantona, njene funkcije, prema ovom ustavu vrši Skupština Kantona u prijelaznom periodu. Čim ovaj ustav stupi na snagu, Skupština Kantona u prijelaznom periodu bira predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona u prijelaznom periodu.

Predsjednik Kantona u prijelaznom periodu uz saglasnost zamjenika predsjednika Kantona, odmah nakon toga, predlaže Vladu Kantona u prijelaznom periodu i imenuje sudije Suda Kantona u prijelaznom periodu. Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona i članovi Vlade Kantona u prijelaznom periodu vrše dužnosti odgovarajućih stalnih funkcionera u skladu sa ovim ustavom, dok ne budu zamijenjeni funkcionerima izabranim ili imenovanim u skladu sa ovim ustavom. Skupština Kantona u prijelaznom periodu u roku od deset dana izabrat će sve druge organe u prijelazom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Odbornici u svakoj skupštini općine izabrani 1990. godine čiji su mandati još uvijek važeći, u najkraćem roku, izabrat će općinska tijela u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Član 95.

U roku od dvije sedmice nakon prvog saziva, Skupština Kantona će izabrati predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona. U roku od dvije sedmice nakon izbora, predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika, imenovat će Vladu Kantona, a Skupština Kantona će razmotriti imenovanje Vlade po

hitnom postupku. Nijedna osoba osuđena za ratne zločine ili protiv koje je pokrenut sudski postupak zbog počinjenih zločina, ne može biti izabrana ni na jednu javnu funkciju u Kantonu.

Član 96.

Objavljeni rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine koristit će se u proračunima koji zahtijevaju podatke o stanovništvu.

PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

Broj: 01/1-002-299/96 SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

28. marta 1996.

Travnik Midhat Karadžić, s. r.

Na osnovu člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona, na prijedlog Vlade, na 4. sjednici od 03. 06.

1997. godine, donosi

AMANDMAN I.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA2

U Ustavu Srednjobosanskog kantona mijenja se član 73. stav 1. Ustava, tako da glasi:

"Općinsko vijeće ima od 15 do 30 vijećnika."

Ovaj amandman stupa na snagu odmah, a objavit će se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-2006/97 PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

3. juna 1997.

Travnik Enver Šabić, s. r.

2 Objavljen u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 5/97

Na osnovu člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona, na prijedlog Vlade, na V. sjednici od 31. 07.

1997. godine, donosi

AMANDMAN II.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA3

I. U Ustavu Srednjobosanskog kantona mijenja se član 25. Ustava, tako da glasi:

"Skupština Kantona sastoji se od 50 zastupnika."

II. Ovaj amandman stupa na snagu danom raspisivanja izbora za Skupštinu Kantona, a objavit će se u "Službenim novinama

Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-2271/97 PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

31. jula 1997.

Travnik Enver Šabić, s. r.

3 Objavljen u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 6/97

Na osnovu člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona, na prijedlog Vlade, na sjednici od 31. 07. 1997.

godine, donosi

AMANDMAN III.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA4

U Ustavu Srednjobosanskog kantona, iza poglavlja VI. Općinske vlasti, dodaje se novo poglavlje koje glasi:

"VI. A - GRADSKE VLASTI

1. Za područje dvije ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana, formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave, u skladu sa federalnim zakonom.

Odgovornosti grada obuhvaćaju:

a) finansije i poreznu politiku, u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonima

b) zajedničku infrastrukturu

c) urbanističko planiranje

d) javni promet

e) druge nadležnosti koje gradu povjeri Kanton, odnosno koje prenesu općine

2. Grad ima statut koji mora biti u skladu sa federalnim Ustavom, kantonalnim Ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

3. Grad ima gradsko vijeće čiji sastav čini jednak broj vijećnika iz svake općine, a broj vijećnika, postupak izbora i trajanje mandata utvrđuje se statutom. Gradsko vijeće ne može imati manje od 15, niti više od 30 vijećnika.

4. Gradsko vijeće:

a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja statut grada

b) bira gradonačelnika

c) donosi budžet grada

4 Objavljen u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 6/97

d) donosi propise u izvršenju prenesenih ovlaštenja i vrši druga ovlaštenja utvrđena statutom

5. Odgovornost gradonačelnika je:

a) imenovanje i smjenjivanje gradskih funkcionera

b) provođenje gradske politike i izvršenje gradskih propisa

c) osiguranje saradnje gradskih funkcionera sa ombudsmanima

d) podnošenje izvještaja gradskom vijeću i javnosti o provođenju gradske politike

6. Grad ostvaruje prihode oporezivanjem, zaduživanjem i na drugi način, u skladu sa zakonom." Ovaj amandman stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-2272/97 PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

31. jula 1997.

Travnik Enver Šabić, s. r.

Na osnovu člana 41. a) i 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97), na prijedlog Vlade, Skupština Srednjobosanskog kantona, na sjednici 15. 01. 1998. godine, donosi

AMANDMANE IV.–VIII.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA5

AMANDMAN IV.

U članu 18. dodaje se nova alineja n) koja glasi:

"zaključivanje međunarodnih sporazuma uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije BiH i Parlamentarne skupštine BiH, osim sporazuma one vrste za koje po zakonu Parlamentarne skupštine BiH njezina saglasnost nije potrebna."

AMANDMAN V.

Član 42. mijenja se i glasi:

"Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona su šefovi kantonalne izvršne vlasti."

AMANDMAN VI.

U članu 47. stavu 1. briše se alineja e), a alineja f) postaje alineja e), alineja g) postaje alineja f), alineja h) postaje alineja g). Iza alineja g)

dodaje se novi stav koji glasi:

"Sporazume s državama i međunarodnim organizacijama potpisuje i ratifikuje u ime Kantona predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika predsjednika Kantona. Sporazumi stupaju na snagu u Kantonu samo ako ih odobri Skupština Kantona uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije i Parlamentarne skupštine BiH, osim ako Skupština Kantona, Parlament Federacije, odnosno Parlamentarna skupština BiH nisu svojim zakonom predvidjeli da za takve vrste međunarodnih sporazuma nije potrebna takva saglasnost."

AMANDMAN VII.

U članu 47. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

5 Objavljeni u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 2/98

"Predsjednik Kantona uz saglasnost zamjenika predsjednika, a na prijedlog Vlade Kantona može otkazati međunarodne sporazume ukoliko im to dopusti Parlamentarna skupština BiH, a dužni su tako postupati kada to zahtijeva Skupština Kantona uz saglasnost Parlamenta Federacije ili po zahtjevu Parlamentarne skupštine BiH."

AMANDMAN VIII.

U članu 95. mijenja se stav 3. koji glasi:

"Nijedna osoba koja izdržava kaznu koju je izrekao Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju i nijedna osoba koju je optužio Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju, a koja se ne pojavi pred Sudom po njegovu pozivu, ne može se kandidovati ili vršiti naimenovanu, izbornu ili neku drugu javnu funkciju na području Kantona."

Ovi amandmani stupaju na snagu odmah, a objavit će se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-18/98 PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

15. januara 1998.

Travnik Josip Boro, s. r.

Na osnovu člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97), Skupština Srednjobosanskog kantona, na sjednici od 29. 7. 1998. godine, donosi

AMANDMAN IX.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA6

I. U članu 6. Ustava Srednjobosanskog kantona dodaje se stav 2. koji glasi:

"Travnik, kao sjedište Srednjobosanskog kantona, organizirat će se kao gradska zajednica na osnovu istih principa kao i sjedište Hercegovačkoneretvanskog kantona."

II. Ovaj amandman stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01/1-012-99/98 PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

29. jula 1998.

Travnik Josip Boro, s. r.

6 Objavljen u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 8/98

Na osnovu člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 i 8/98), i člana 171. Poslovnika o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97), na prijedlog predsjednika Kantona i zamjenika predsjednika Kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona je, na XIII sjednici od 8. 8. 2000. godine, donijela

AMANDMAN X.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA7

I. Član 25. Ustava Srednjobosanskog kantona mijenja se i glasi:

"Skupština Kantona sastoji se od 29 zastupnika."

II. Ovaj amandman stupa na snagu danom donošenja, a primjenjivat će se od dana raspisivanja izbora za Skupštinu Srednjobosanskog kantona.

III. Ovaj amandman objaviti u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: 01-01-219/2000 PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

8. augusta 2000.

Travnik Zoran Marić, s. r.

7 Objavljen u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 10/2000

Na osnovu člana 41. stava 1. tačke a) i člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98 – ispravka, 8/98 i 10/2000), na prijedlog Vlade Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona je, na IV sjednici od 26. juna 2003. godine, donijela

AMANDMANE OD XI. DO LXIII.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA⁸

Amandman XI.

U uvodu Ustava Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Ustav) riječi: "hrvatskog i bošnjačkog naroda, kao i ostalih građana BiH" na hrvatskom jeziku, i riječi: "bošnjačkog i hrvatskog naroda, kao i ostalih građana Bosne i Hercegovine" na bosanskom jeziku, zamjenjuju se riječima: "bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda, kao konstitutivnih naroda, skupa s ostalima i građani Srednjobosanskog kantona".

Amandman XII.

Član 1. mijenja se i glasi:

"Hrvati, Srbi i Bošnjaci, kao konstitutivni narodi, skupa s ostalima i građani Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton) ostvaruju svoja ustavna prava u Kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) i Bosni i Hercegovini u skladu s ovim ustavom, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) i Ustavom Bosne i Hercegovine."

Amandman XIII.

Član 4. mijenja se i glasi:

"Sastav svih organa u Kantonu i jedinicama lokalne samouprave mora odražavati nacionalni sastav stanovništva Kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave po popisu stanovništva iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede (u daljnjem tekstu: po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede), u skladu sa Zakonom o državnoj službi Bosne i Hercegovine."

⁸ Objavljeni u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 8/03

Amandman XIV.

Stav 2. člana 6., dopunjen Amandmanom IX. na Ustav Srednjobosanskog kantona, briše se.

Amandman XV.

Stav 3. člana 7. mijenja se i glasi:

"Za prihvaćanje simbola potrebna je prosta većina ukupnog broja glasova u Skupštini Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština Kantona), uključujući većinu glasova unutar svakog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda."

Amandman XVI.

Stavovi 1. i 2. člana 8. mijenjaju se i glase:

"Službeni jezici u Kantonu su: srpski jezik, bosanski jezik i hrvatski jezik.

Službena pisma su latinica i ćirilica."

Amandman XVII.

U stavu 1. člana 9. dodaje se tačka c) koja glasi:

"c) osigurava da konstitutivni narodi i grupa ostalih budu proporcionalno zastupljeni u kantonalnim organima uprave po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede".

Amandman XVIII.

U tački d) člana 19. iza riječi "infrastrukturu" dodaju se riječi: "u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine" i u tački f) iza riječi "državljanstvu" dodaju se riječi: "i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine s područja Federacije te o boravku i kretanju stranaca", a tačka g) briše se.

Amandman XIX.

U stavu 2. člana 21. iza riječi: "dvotrećinskom većinom glasova" dodaju se riječi: "u Skupštini Kantona" i stavlja se tačka, a ostatak rečenice briše se.

Amandman XX.

U stavu 1. člana 23. riječ "će" zamjenjuje se riječju "može".

Amandman XXI.

Član 25., mijenjan amandmanima II. i X. na Ustav, mijenja se i glasi: "Skupština Kantona sastoji se od 30 zastupnika."

Amandman XXII.

Član 26. mijenja se i glasi:

"Nacionalni sastav zastupnika u Skupštini Kantona odražava nacionalni sastav stanovništva, a na osnovu općih i slobodnih izbora i izbornih rezultata."

Amandman XXIII.

Član 27. mijenja se i glasi:

"Zastupnici u Skupštini Kantona imaju četverogodišnji mandat."

Amandman XXIV.

Stav 2. člana 30. mijenja se i glasi:

"Nespojive su funkcije zastupnika u Skupštini Kantona s funkcijom premijera Kantona, člana Vlade Kantona i nosilaca pravosudnih funkcija."

Amandman XXV.

Član 32. mijenja se i glasi:

"Klub zastupnika konstitutivnog naroda osniva se u Skupštini Kantona uz uvjet da u Skupštini Kantona postoji najmanje jedan zastupnik tog konstitutivnog naroda. Svaki klub zastupnika konstitutivnih naroda predlaže jednog kandidata iz reda svojih članova za izbor na funkciju predsjedavajućeg Skupštine Kantona ili zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona, koje potvrđuje Skupština Kantona. Skupština Kantona potvrđuje kandidate iz prethodnoga stava većinom glasova, u skladu s Poslovníkom o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona. Ako jedan konstitutivni narod nije zastupljen u Skupštini Kantona, jedno od mjesta za funkciju zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona ostat će slobodno. Kandidati iz stava 3. ovoga člana koje potvrdi Skupština Kantona odlučuju između sebe ko će od njih biti predsjedavajući Skupštine Kantona."

Amandman XXVI.

Iza člana 32. dodaje se član 32a. koji glasi:

"Član 32a.

Predsjedavajući Skupštine Kantona nadležan je:

- a) za predstavljanje i zastupanje zakonodavne vlasti – Skupštine Kantona
- b) za imenovanje kandidata na dužnost premijera Kantona, uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona
- c) za pripremanje i sazivanje sjednica Skupštine Kantona te predsjedavanje sjednicama Skupštine Kantona
- d) za praćenje ostvarenja programa rada Skupštine Kantona i izvještavanje Skupštine Kantona o tome
- e) za primjenjivanje Poslovníka o radu Skupštine Kantona
- f) za ostvarivanje prava i dužnosti zastupnika u Skupštini Kantona u vezi s obavljanjem njihove funkcije iz nadležnosti Skupštine Kantona
- g) za ostvarivanje saradnje Skupštine Kantona s nadležnim organima i organizacijama u pitanjima iz nadležnosti Skupštine Kantona
- h) za upućivanje pripremljenih tekstova zakona, drugih propisa te izvještaja, analiza i drugih akata na raspravu nadležnim radnim tijelima Skupštine Kantona
- i) za potpisivanje akata koje donese Skupština Kantona
- j) za donošenje ukaza o proglašenju zakona
- k) za obavljanje drugih poslova određenih ovim ustavom, zakonom i Poslovníkom o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona

U ovim poslovima predsjedavajućem Skupštine Kantona pomažu zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona. U slučaju spriječenosti predsjedavajućeg Skupštine Kantona, zamjenjuje ga jedan od zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona."

Amandman XXVII.

Član 36. mijenja se i glasi:

"Zastupnici u Skupštini Kantona ne podliježu krivičnoj niti građanskoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih funkcija u Skupštini Kantona."

Amandman XXVIII.

Iza člana 37. dodaje se novi podnaslov:

"2a. Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa".

Amandman XXIX.

Član 38. mijenja se i glasi:

"Listu vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona čine:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti
- identitet jednog konstitutivnog naroda
- ustavni amandmani
- organizacija organa javne vlasti
- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka
- obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture i tradicije te kulturno naslijeđe
- teritorijalna organizacija
- sistem javnog informisanja
- i druga pitanja ako tako smatra dvotrećinska većina jednog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona

Ako predsjedavajući Skupštine Kantona i zamjenik predsjedavajućeg Skupštine Kantona, odnosno zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona tvrde da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa utvrđenu u stavu 1. ovoga člana, za prihvatanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je prosta većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona.

Predsjedavajući Skupštine Kantona i zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona dužni su odlučiti u roku od sedam dana od dana prijema spada li zakon, drugi propis ili akt u listu iz stava 1. ovoga člana. Ako predsjedavajući Skupštine Kantona ili jedan od zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona tvrdi da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa, dvotrećinska većina glasova odgovarajućeg kluba jednog od konstitutivnih naroda Skupštine Kantona može proglasiti da je riječ o pitanju s liste vitalnih nacionalnih interesa."

Amandman XXX.

Član 39. mijenja se i glasi:

"U slučaju da dvotrećinska većina glasova jednog od klubova konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona odluči da se neki zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes, za prihvatanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je prosta većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona. Ako se ne može postići većina iz prethodnoga stava, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji donosi konačnu odluku o tome odnosi li se zakon, drugi propis ili akt na vitalni nacionalni interes konstitutivnog naroda.

Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se radi o vitalnom nacionalnom interesu konstitutivnog naroda, zakon, drugi propis ili akt smatra se neprihvaćenim i vraća predlagaču koji treba pokrenuti novu proceduru. U slučaju iz prethodnoga stava, predlagač ne može podnijeti isti tekst zakona, drugog propisa ili akta. Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se ne radi o vitalnom nacionalnom interesu, zakon, drugi propis ili akt smatra se prihvaćenim ili se prihvaća prostom većinom glasova."

Amandman XXXI.

Član 40. briše se.

Amandman XXXII.

U članu 41. iza riječi: "Skupština Kantona" stavlja se dvotačka. U istome članu tačke b), d) i e) brišu se,

a tačka j) mijenja se i glasi:

"j) može voditi istrage i u tu svrhu može zahtijevati pribavljanje dokaza u vidu isprava i iskaza svjedoka". Tačke od f) do l) istoga člana postaju tačke od c) do i).

Amandman XXXIII.

U Ustavu iza naslova: "B. IZVRŠNA VLAST KANTONA"

podnaslov "1. Predsjednik i zamjenik predsjednika Kantona", član 42., s Amandmanom V. na Ustav Srednjobosanskog kantona, članovi: 43., 44., 45., 46., član 47., s amandmanima VI. i VII. na Ustav, i član 48. brišu se.

Amandman XXXIV.

U Ustavu, iza naslova: "B. IZVRŠNA VLAST KANTONA" u podnaslovu "2. Vlada Kantona" broj "2." zamjenjuje se brojem "1.", a u podnaslovu "3. Imunitet" broj "3." zamjenjuje se brojem "2.".

Amandman XXXV.

Član 49. mijenja se i glasi:

"Vladu Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona) čine premijer Kantona i ministri. Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u Vladi Kantona. Takva zastupljenost odražavat će popis iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman XXXVI.

Član 50. mijenja se i glasi:

"Kandidata za funkciju premijera Kantona imenuje predsjedavajući Skupštine Kantona uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona. Kandidat za funkciju premijera Kantona predlaže ministre. Ministri nemaju zamjenike."

Amandman XXXVII.

Član 51. mijenja se i glasi:

"Vladu Kantona potvrđuje Skupština Kantona dvotrećinskom većinom glasova. Vlada Kantona preuzima dužnost nakon što njeno imenovanje potvrdi Skupština Kantona. Ako Skupština Kantona ne potvrdi Vladu Kantona, predsjedavajući Skupštine Kantona, uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona, ponovno će postupiti u skladu s članom 50. Ustava Kantona."

Amandman XXXVIII.

Član 52. mijenja se i glasi:

"Premijer Kantona odgovoran je Skupštini Kantona. Ministri su odgovorni premijeru Kantona i Skupštini Kantona. Premijer Kantona predlaže smjenjivanje ministara. Odluku o prijedlogu premijera Kantona, iz prethodnoga stava, donosi Skupština Kantona dvotrećinskom većinom glasova. Ministri snose krajnju odgovornost za rad ministarstva na čijem su čelu. Vlada Kantona podnosi ostavku ako joj Skupština Kantona izglasa nepovjerenje dvotrećinskom većinom."

Amandman XXXIX.

Iza člana 52. dodaje se član 52a. koji glasi:

"Član 52a.

Organizacija, sastav, broj članova Vlade Kantona te njihove nadležnosti i ovlaštenja uređuju se zakonom Kantona, u skladu s ovim ustavom."

Amandman XL.

U tački e) stava 1. člana 53. brišu se riječi: "nad istragom i krivičnim gonjenjem u vezi s kršenjem kantonalnih zakona, kao i", te dodaje tačka g) koja glasi:

"g) razmatranje izvještaja ombudsmana i omogućavanje uvjeta za njihov rad" a dosadašnja tačka g) postaje tačka h). U istom članu dodaje se stav 2. koji glasi:

"Sve odluke Vlade Kantona donose se prostom većinom glasova prisutnih koji glasaju."

Amandman XLI.

U članu 54. dodaje se novi stav 1. koji glasi:

"Premijer Kantona nadležan je:

a) za predstavljanje i zastupanje izvršne vlasti – Vlade Kantona

b) za predlaganje imenovanja i smjenjivanja ministara

c) za podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine u skladu s članom IV.C.10.

(2) (b) i (d) Ustava Federacije

d) za potpisivanje sporazuma s državama i međunarodnim organizacijama koji stupaju na snagu u Kantonu samo ako ih odobri Skupština Kantona, uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim ako su Skupština Kantona, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svojim zakonom predvidjeli da za tu vrstu međunarodnih sporazuma nije potrebna takva saglasnost e) za otkazivanje međunarodnih sporazuma ako mu to dopusti Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a dužan je tako postupiti kada to zahtijeva Skupština Kantona uz saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ili na zahtjev Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine"

U tački a) stava 1. riječ "kantonalnih" briše se. Dosadašnji stav 1. postaje stav 2.

Amandman XLII.

Član 55. briše se.

Amandman XLIII.

U stavu 1. člana 56. riječi: "ili zamjenik predsjednika Vlade" brišu se. Stav 2. istoga člana briše se.

Amandman XLIV.

U članu 58. riječi: "Sud Kantona" zamjenjuju se riječima: "Kantonalni sud" i u daljnjem tekstu Ustava, u odgovarajućem padežu.

Amandman XLV.

Član 59. mijenja se i glasi:

"Kantonalni sud ima žalbenu nadležnost u odnosu na općinske sudove u Kantonu i prvostepenu nadležnost u stvarima koje ne spadaju u nadležnost općinskih sudova, te druge nadležnosti utvrđene zakonom."

Amandman XLVI.

Član 61. briše se.

Amandman XLVII.

Član 66. mijenja se i glasi:

"Sudije Kantonalnog suda, uključujući i predsjednika Kantonalnog suda, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Visoko sudsko i tužilačko vijeće) u skladu sa zakonom."

Amandman XLVIII.

Član 67. mijenja se i glasi:

"Sudije Kantonalnog suda, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ako ih s razlogom ne smijeni Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom Federacije. Sudijama Kantonalnog suda sudijska funkcija može izuzetno prestati i kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije kantonalnih sudova, za vrijeme prijelaznog perioda, kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tužilačko vijeće.

Navršenje starosne dobi propisane za obavezni odlazak u penziju sudija Kantonalnog suda utvrđuje se zakonom Federacije. Uvjeti za obavljanje funkcije, uključujući i imunitet, za sudije Kantonalnog suda utvrđuju se zakonom Federacije. Plaća i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme obavljanja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman XLIX.

Član 68. mijenja se i glasi:

"Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u Kantonalnom sudu po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman L.

U stavu 2. člana 71. dodaje se tačka c) koja glasi:

"c) osiguravaju da konstitutivni narodi i grupa ostalih budu proporcionalno zastupljeni u općinskim organima vlasti po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman LI.

Stav 1. člana 73. briše se, a u stavu 2. iza riječi "vijećnika" dodaju se riječi: "u općinskom vijeću" te iza riječi "općine" briše se tačka i dodaju riječi: "u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine."

Amandman LII.

U članu 74. riječ "dvije" zamjenjuje se riječju "četiri".

Amandman LIII.

Tačka g) u stavu 1. člana 83. briše se, a tačke h) i i) postaju tačke g) i h).

Amandman LIV.

U članu 86. riječi: "dio izvorne nadležnosti nije prenesen" zamjenjuju se riječima: "neke izvorne nadležnosti nisu prenesene".

Amandman LV.

Član 87. mijenja se i glasi:

"Sudije općinskih sudova, uključujući i predsjednike sudova, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom Federacije."

Amandman LVI.

Član 88. mijenja se i glasi:

"Sudije općinskih sudova, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ako ih ne smijeni Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom. Sudijama općinskih sudova izuzetno može prestati sudijska funkcija kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije općinskih sudova, u prijelaznom periodu, kako se utvrdi zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tužilačko vijeće.

Navršenje starosne dobi propisane za obavezni odlazak u penziju sudija općinskih sudova utvrđuje se zakonom. Uvjeti za obavljanje sudijske funkcije, uključujući i imunitet, za sudije općinskih sudova utvrđuju se zakonom Federacije. Plaća i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme obavljanja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom."

Amandman LVII.

Član 89. mijenja se i glasi:

"U općinskim sudovima konstitutivni narodi i grupa ostalih bit će proporcionalno zastupljeni po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman LVIII.

U Amandmanu III. na Ustav Srednjobosanskog kantona iza poglavlja VI. A - GRADSKE VLASTI dodaju se riječi: "Član 89a."

Amandman LIX. Iza člana 89a. dodaje se poglavlje: "VI. B - RASPODJELA KLJUČNIH FUNKCIJA U STRUKTURI KANTONALNE VLASTI" i član

89b. koji glasi:

"Član 89b.

Premijer Kantona i predsjedavajući Skupštine Kantona ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda. Predsjednik Kantonalnog suda i glavni kantonalni tužilac ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda."

Amandman LX.

Stav 1. člana 90. mijenja se i glasi:

"Amandmane na Ustav Kantona mogu predlagati Vlada Kantona, većina zastupnika u Skupštini Kantona i većina zastupnika unutar klubova zastupnika konstitutivnih naroda."

Amandman LXI.

U članu 96. briše se tačka i dodaju riječi: "dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede."

Amandman LXII.

Iza člana 96. dodaje se član 97. koji glasi:

"Član 97.

Ustav Srednjobosanskog kantona uskladit će se s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine do 19. januara 2003. godine. Kantonalni zakoni, drugi propisi, akti i sudska pravila uskladit će se s ovim amandmanima u roku od godine dana od usvajanja ustavnih amandmana."

Amandman LXIII.

U uvodnom dijelu i cijelom tekstu Ustava na hrvatskom, srpskom i bosanskom jeziku redosljed nabravanja konstitutivnih naroda počinje abecednim redosljedom, a za svako sljedeće nabravanje u

tekstu Ustava koristi se izmjeničan redoslijed. Ovi amandmani stupaju na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona". Broj: 01-01-240/03 PREDSEDAVAJUĆI SKUPŠTINE 26. juna 2003.

Travnik Velimir Valjan, s. r.

Na osnovu člana 41. stava 1. tačke a) i člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98, 8/98, 10/2000 i 8/03), na prijedlog Vlade Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona je, na XI sjednici održanoj 16. februara 2004. godine, donijela

AMANDMAN LXIV.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA 9

U uvodnom dijelu i u cijelom tekstu Ustava Srednjobosanskog kantona na hrvatskom jeziku riječ "Županije" u određenom padežu zamjenjuje se riječju "Kantona" u odgovarajućem padežu. Ovaj amandman stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona". Broj: 01-01-86/04 PREDSEDAVAJUĆI SKUPŠTINE 24. februara 2004.

Travnik Velimir Valjan, s. r.

9 Objavljen u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 2/04

Na osnovu člana 41. stava 1. tačke a) i člana 90. Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98, 8/98, 10/2000, 8/03 i 2/04), na prijedlog Vlade Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona, na XVI sjednici održanoj 9. septembra 2004. godine, donosi

AMANDMANE OD LXV. DO LXIX.

NA USTAV SREDNJOBOSANSKOG KANTONA 10

Amandman LXV.

Član 75. Ustava Srednjobosanskog kantona mijenja se i glasi:

"Općinske vijećnike biraju birači, demokratskim putem, na neposrednim i tajnim izborima, na cijelom području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, u skladu sa zakonom, može biti biran za općinskoga vijećnika."

Amandman LXVI.

U članu 76. u stavu 1. tačka b) briše se, a tačke c), d) i e) postaju tačke b), c) i d).

Amandman LXVII.

U članu 80. iza stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

"Mandat općinskoga načelnika traje četiri godine."

Amandman LXVIII.

Član 81. mijenja se i glasi:

"Općinskoga načelnika biraju birači, demokratskim putem, na neposrednim i tajnim izborima, na cijelom području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, u skladu sa zakonom, može biti biran za općinskoga načelnika."

Amandman LXIX.

Član 82. mijenja se i glasi:

10 Objavljeni u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 14/04

"Općinski načelnik i predsjedavajući općinskoga vijeća u općinama ili općinskim vijećima višenacionalnoga sastava ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, osim u općinama u kojima jedan konstitutivni narod čini više od 80% stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini."

Ovi amandmani stupaju na snagu narednoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona". Broj: 01-01-482/04 PREDSEDAVAJUĆI SKUPŠTINE 17. septembra 2004.

Travnik Velimir Valjan, s. r.

Na osnovu člana 152. Poslovnika o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97), a u skladu sa Zaključcima Ustavne komisije, potvrđenim na XI. sjednici Skupštine Srednjobosanskog kantona od 28. 5. 1998. godine, donosim

ODLUKU o ispravkama štamparskih grešaka¹¹

1. U tekstu Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj 1/97) ispravljaju se sljedeće štamparske greške:

- u članu 41., u prvoj rečenici, brišu se riječi: "dvotrećinskom većinom"

- u članu 90. stavu 2. brišu se riječi: "dvije sedmice", a dodaju se riječi "petnaest dana"

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona". Broj: 01/3-012-69/98 SEKRETAR SKUPŠTINE 2. juna 1998.

Travnik Dževad Drino, s. r.

¹¹ Objavljena u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona", broj 7/98

Polazeći od Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, izraženih samoopredjeljenja bošnjačkog, hrvatskog i srpskog naroda, kao konstitutivnih naroda, skupa s ostalima i građana Srednjobosanskog kantona, principa organizovanja i ustavnog uređenja Federacije Bosne i Hercegovine i njezinih federalnih jedinica, suverenosti i teritorijalne cjelovitosti BiH, kao i uvjerenja da demokratske institucije, temeljene na poštivanju ljudskih prava i sloboda, najbolje osiguravaju ostvarenja demokratskih odnosa i principa, punu nacionalnu ravnopravnost i razvitak slobodnog tržišta, Skupština Srednjobosanskog kantona, na osnovu člana V. 4. i 6. Ustava Federacije BiH, na sjednici održanoj 28. marta 1996. godine, donosi

U S T A V

SREDNJOBOSANSKOG KANTONA

I. USPOSTAVLJANJE KANTONA

Član 1.

Hrvati, Srbi i Bošnjaci, kao konstitutivni narodi, skupa s ostalima i građani Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton) ostvaruju svoja ustavna prava u Kantonu, Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) i Bosni i Hercegovini u skladu s ovim ustavom, Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) i Ustavom Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Srednjobosanski kanton je federalna jedinica Federacije Bosne i Hercegovine. Granice Kantona utvrđene su Zakonom o federalnim jedinicama ("Službene novine F BiH", broj 9/96).

Član 3.

Ovaj ustav mora biti u skladu sa Ustavom Federacije i njime se osiguravaju institucije kantonalne vlasti i zaštita prava i sloboda utvrđenih Ustavom Federacije. 12 Ustav Srednjobosanskog kantona, s ugrađenim amandmanima, zaključno s Amandmanom LXIX., i ispravkama štamparskih grešaka

Član 4.

Sastav svih organa u Kantonu i jedinicama lokalne samouprave mora odražavati nacionalni sastav stanovništva Kantona, odnosno jedinice lokalne samouprave po popisu stanovništva iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede (u daljnjem tekstu: po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede), u skladu sa Zakonom o državnoj službi Bosne i Hercegovine.

Član 5.

Službeno ime Kantona je: Srednjobosanski kanton.

Član 6.

Sjedište Kantona je u Travniku.

Član 7.

Kanton ima grb, zastavu, pečat, kao i druge simbole o kojima odlučuje Skupština Kantona. Simboli Kantona upotrebljavat će se uz simbole Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine u

skladu sa zakonom. Za prihvaćanje simbola potrebna je prosta većina ukupnog broja glasova u Skupštini Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština Kantona), uključujući većinu glasova unutar svakog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda.

Član 8.

Službeni jezici u Kantonu su: srpski jezik, bosanski jezik i hrvatski jezik. Službena pisma su latinica i ćirilica. Ostali jezici se mogu koristiti kao sredstva komunikacije i nastave.

II. LJUDSKA PRAVA I OSNOVNE SLOBODE

Član 9.

U izvršenju poslova iz svojih nadležnosti Kanton:

- a) preduzima sve potrebne mjere zaštite ljudskih prava i sloboda utvrđenih u članovima II. A. 1. do 7. i predviđenih instrumentima u Aneksu Ustava Federacije, i djeluje u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom
- b) izvršava poslove iz svoje nadležnosti vodeći računa o nacionalnoj strukturi stanovništva u svakoj općini
- c) osigurava da konstitutivni narodi i grupa ostalih budu proporcionalno zastupljeni u kantonalnim organima uprave po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede

Član 10.

Kanton posebno poduzima mjere da se omogući pravo slobodnog povratka svim izbjeglim, prognanim i raseljenim osobama s područja Kantona u mjesta i domove iz kojih su izbjegli, prognani ili raseljeni, stvara uvjete za prihvata i smještaj izbjeglica, prognanika i raseljenih osoba s prebivalištem na području Kantona ukoliko nisu u mogućnosti da se vrate u svoje domove, te preduzima i druge mjere da im se omoguće uvjeti za život i rad.

Član 11.

Sve osobe imaju pravo, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, da im se vrati sva imovina oduzeta u toku etničkog progona, kao i nadoknadu za svu imovinu koja im ne može biti vraćena. Sve izjave i obaveze date pod prisilom, a posebno one koje se tiču odricanja prava na zemlju i drugu imovinu, smatraju se ništavnim.

Član 12.

Kanton, u skladu sa zakonom Federacije i Kantona, preduzima mjere na ostvarivanju prava i zaštite invalida i boraca Odbrambenooslobodilačkog rata i članova porodica poginulih boraca.

Član 13.

Sudovi i organi uprave i druga tijela kantonalne vlasti primjenjuju i poštuju prava i slobode predviđene u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

Član 14.

Svi organi Kantona će, u okviru saradnje koju ostvaruju organi Federacije, ostvarivati saradnju s međunarodnim posmatračkim tijelima za ljudska prava osnovanim za Bosnu i Hercegovinu, kao i sa nadzornim tijelima osnovanim instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije.

III. SARADNJA SA OMBUDSMANIMA

Član 15.

Ljudska prava i slobode utvrđene Ustavom Federacije i ovim ustavom će štiti ombudsmeni. Organi Kantona i općina će stvarati uvjete za rad ombudsmana i njihovih zamjenika.

Član 16.

Organi Kantona i općina će ombudsmanima, na njihov zahtjev, omogućiti ispitivanje djelatnosti bilo koje institucije Kantona ili općine, kao i bilo koje druge institucije ili osobe koje su negirale ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući provođenje etničkog progona ili održavanja njegovih posljedica, omogućiti istraživanja svih službenih dokumenata uključujući tajna, kao i sudske i upravne spise i omogućiti saradnju od svake osobe uključujući bilo kog službenika, posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Kanton će ombudsmanima u izvršavanju njihovih funkcija omogućiti prisustvovanje sudskim i upravnim postupcima, kao i sastancima drugih organa, te pristup i kontrolu svih mjesta gdje su osobe

lišene slobode zatvorene ili gdje rade. Organi Kantona i općina su obavezni razmotriti izvještaje ombudsmana i odgovoriti u roku koji oni odrede.

IV. NADLEŽNOST KANTONALNE VLASTI

Član 17.

Kanton ima sve nadležnosti koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu, Ustavom Federacije, utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona.

Član 18.

Kanton je nadležan, ako ovim ustavom nije drugačije određeno, za:

- a) uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme s kantonalnim oznakama
- b) utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa o obrazovanju i osiguravanju obrazovanja
- c) utvrđivanje i provođenje kulturne politike
- d) utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata
- e) utvrđivanje politike koja se tiče regulisanja i osiguranja javnih službi
- f) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje
- g) donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti
- h) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranja njihove dostupnosti
- i) utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnje
- j) provođenje socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite
- k) stvaranje i primjenu politike kantonalnog turizma i razvoj turističkih resursa
- l) finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima
- m) donošenje propisa o lokalnoj samoupravi
- n) zaključivanje međunarodnih sporazuma uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije BiH i Parlamentarne skupštine BiH, osim sporazuma one vrste za koje po zakonu Parlamentarne skupštine BiH njezina saglasnost nije potrebna

Član 19.

U skladu sa Ustavom Federacije, Federacija i Kanton nadležni su za:

- a) jamčenje i provođenje ljudskih prava
- b) zdravstvo
- c) politiku zaštite čovjekove sredine
- d) komunikacijsku i transportnu infrastrukturu, u skladu s Ustavom Bosne i Hercegovine
- e) socijalnu politiku
- f) provođenje zakona i drugih propisa o državljanstvu i putnim ispravama državljana Bosne i Hercegovine s područja Federacije te o boravku i kretanju stranaca
- g) turizam
- h) korištenje prirodnih bogatstava

Član 20.

U skladu s potrebama, nadležnosti iz člana 19. ovog ustava mogu biti ostvarivane zajednički ili odvojeno, ili od strane Kantona koordinirano od federalne vlasti.

U pogledu ovih nadležnosti federalne vlasti i Kanton dogovaraju se na trajnoj osnovi. Kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije i odlukama Skupštine Federacije, federalna vlast postupa uzimajući u obzir kantonalne nadležnosti, specifičnost Kantona i potrebu za fleksibilnošću u provođenju, te prema potrebi utvrđuje politiku i donosi zakone koji se tiču svake od nadležnosti iz člana 19. ovog ustava.

Član 21.

Kanton može, u skladu sa zakonom Kantona, delegirati na federalnu vlast svoje određene

nadležnosti. Zakon iz prethodnoga stava donosi se dvotrećinskom većinom glasova u Skupštini Kantona.

Član 22.

Prilikom donošenja propisa koji se odnose na lokalnu samoupravu, Kanton je dužan na odgovarajući način konsultovati općinske vlasti. Kantonalne vlasti će osigurati izvore finansiranja općinama za prenesene im nadležnosti. Kantonalna vlast vrši upravni nadzor nad radom općinske vlasti u vršenju nadležnosti prenesenih na općine.

Član 23.

Na zahtjev općine, Kanton može na općinu delegirati svoje nadležnosti vezane za:

- obrazovanje
- kulturu
- turizam
- lokalno poslovanje
- dobrotvorne aktivnosti i
- radioteleviziju

Kanton je dužan to učiniti prema općinama čije većinsko stanovništvo, po nacionalnoj strukturi, nije stanovništvo koje čini nacionalnu većinu Kantona kao cjeline.

V. STRUKTURA KANTONALNE VLASTI

A. ZAKONODAVNA VLAST KANTONA SKUPŠTINA KANTONA

1. Opće odredbe

Član 24.

Zakonodavno tijelo Kantona je Skupština, koja se sastoji od jednog doma.

Član 25.

Skupština Kantona sastoji se od 30 zastupnika.

Član 26.

Nacionalni sastav zastupnika u Skupštini Kantona odražava nacionalni sastav stanovništva, a na osnovu općih i slobodnih izbora i izbornih rezultata.

Član 27.

Zastupnici u Skupštini Kantona imaju četverogodišnji mandat.

Član 28.

Zastupnike u Skupštini Kantona biraju birači na demokratskim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem na cijeloj teritoriji Kantona, u skladu s Ustavom i zakonom. Svaki birač ima pravo glasati za bilo koju od registrovanih stranki.

Član 29.

Prije svakih izbora, svaka registrovana stranka objavljuje izbornu listu kandidata. Zastupnici u Skupštini Kantona bit će birani s vrha liste te stranke prema broju dobivenih glasova. Zamjene za zastupnike vrše se od osoba koje slijede na ostatku liste.

Član 30.

Svaki birač može biti biran za zastupnika u Skupštini Kantona. Nespojive su funkcije zastupnika u Skupštini Kantona s funkcijom premijera Kantona, člana Vlade Kantona i nosilaca pravosudnih funkcija.

Član 31.

Skupština Kantona prvi put bit će sazvana najkasnije 10 dana nakon objavljivanja rezultata izbora.

Član 32.

Klub zastupnika konstitutivnog naroda osniva se u Skupštini Kantona uz uvjet da u Skupštini Kantona postoji najmanje jedan zastupnik tog konstitutivnog naroda. Svaki klub zastupnika konstitutivnih naroda predlaže jednog kandidata iz reda svojih članova za izbor na funkciju predsjedavajućeg Skupštine Kantona ili zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona, koje potvrđuje Skupština Kantona. Skupština Kantona potvrđuje kandidate iz prethodnoga stava većinom glasova, u skladu s Poslovníkom o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona.

Ako jedan konstitutivni narod nije zastupljen u Skupštini Kantona, jedno od mjesta za funkciju zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona ostat će slobodno. Kandidati iz stava 3. ovoga člana koje potvrdi Skupština Kantona odlučuju između sebe ko će od njih biti predsjedavajući Skupštine Kantona.

Član 32a.

Predsjedavajući Skupštine Kantona nadležan je:

- a) za predstavljanje i zastupanje zakonodavne vlasti – Skupštine Kantona
- b) za imenovanje kandidata na dužnost premijera Kantona, uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona
- c) za pripremanje i sazivanje sjednica Skupštine Kantona te predsjedavanje sjednicama Skupštine Kantona
- d) za praćenje ostvarenja programa rada Skupštine Kantona i izvještavanje Skupštine Kantona o tome
- e) za primjenjivanje Poslovnika o radu Skupštine Kantona
- f) za ostvarivanje prava i dužnosti zastupnika u Skupštini Kantona u vezi s obavljanjem njihove funkcije iz nadležnosti Skupštine Kantona
- g) za ostvarivanje saradnje Skupštine Kantona s nadležnim organima i organizacijama u pitanjima iz nadležnosti Skupštine Kantona
- h) za upućivanje pripremljenih tekstova zakona, drugih propisa te izvještaja, analiza i drugih akata na raspravu nadležnim radnim tijelima Skupštine Kantona
- i) za potpisivanje akata koje donese Skupština Kantona
- j) za donošenje ukaza o proglašenju zakona
- k) za obavljanje drugih poslova određenih ovim ustavom, zakonom i Poslovníkom o radu Skupštine Srednjobosanskog kantona U ovim poslovima predsjedavajućem Skupštine Kantona pomažu zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona. U slučaju spriječenosti predsjedavajućeg Skupštine Kantona, zamjenjuje ga jedan od zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona.

Član 33.

Skupština Kantona zasjeda javno, osim u izuzetnim okolnostima predviđenim njenim poslovníkom, i objavljuje izvještaje o zasjedanjima i odlukama.

Član 34.

Kantonalni propisi stupaju na snagu kao što je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenim novinama Kantona. Kantonalni propisi mogu se objavljivati u "Službenim novinama Federacije".

Član 35.

Zastupnicima u Skupštini Kantona isplaćivat će se dnevnice i troškovi u skladu sa zakonom Kantona.

Član 36.

Zastupnici u Skupštini Kantona ne podliježu krivičnoj niti građanskoj odgovornosti za radnje koje čine u okviru svojih funkcija u Skupštini Kantona.

2. Odlučivanje u Skupštini Kantona

Član 37.

Odluke u Skupštini Kantona donose se natpolovičnom većinom ukupnog broja zastupnika, ukoliko nije drugačije utvrđeno ovim ustavom ili Poslovníkom Skupštine.

2a. Mehanizam zaštite vitalnog nacionalnog interesa

Član 38.

Listu vitalnih nacionalnih interesa konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona čine:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti
- identitet jednog konstitutivnog naroda
- ustavni amandmani
- organizacija organa javne vlasti
- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka
- obrazovanje, vjeroispovijest, jezik, njegovanje kulture i tradicije te kulturno naslijeđe

- teritorijalna organizacija
- sistem javnog informisanja
- i druga pitanja ako tako smatra dvotrećinska većina jednog od klubova zastupnika konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona

Ako predsjedavajući Skupštine Kantona i zamjenik predsjedavajućeg Skupštine Kantona, odnosno zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona tvrde da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa utvrđenu u stavu 1. ovoga člana, za prihvatanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je prosta većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona.

Predsjedavajući Skupštine Kantona i zamjenici predsjedavajućeg Skupštine Kantona dužni su odlučiti u roku od sedam dana od dana prijema spada li zakon, drugi propis ili akt u listu iz stava 1. ovoga člana. Ako predsjedavajući Skupštine Kantona ili jedan od zamjenika predsjedavajućeg Skupštine Kantona tvrdi da prijedlog zakona, drugog propisa ili akta spada u listu vitalnih nacionalnih interesa, dvotrećinska većina glasova odgovarajućeg kluba jednog od konstitutivnih naroda Skupštine Kantona može proglasiti da je riječ o pitanju s liste vitalnih nacionalnih interesa.

Član 39.

U slučaju da dvotrećinska većina glasova jednog od klubova konstitutivnih naroda u Skupštini Kantona odluči da se neki zakon, drugi propis ili akt odnosi na vitalni nacionalni interes, za prihvatanje toga zakona, drugog propisa ili akta potrebna je prosta većina glasova unutar svakog od klubova konstitutivnih naroda zastupljenih u Skupštini Kantona. Ako se ne može postići većina iz prethodnoga stava, pitanje se prosljeđuje Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine koji donosi konačnu odluku o tome odnosi li se zakon, drugi propis ili akt na vitalni nacionalni interes konstitutivnog naroda.

Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se radi o vitalnom nacionalnom interesu konstitutivnog naroda, zakon, drugi propis ili akt smatra se neprihvaćenim i vraća predlagaču koji treba pokrenuti novu proceduru. U slučaju iz prethodnoga stava, predlagač ne može podnijeti isti tekst zakona, drugog propisa ili akta. Ako Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odluči da se ne radi o vitalnom nacionalnom interesu, zakon, drugi propis ili akt smatra se prihvaćenim ili se prihvaća prostom većinom glasova.

3. Nadležnost Skupštine Kantona

Član 41.

Skupština Kantona:

- a) priprema i usvaja ustav Kantona, ustavni zakon i amandmane
- b) potvrđuje imenovanje Vlade Kantona
- c) donosi zakon i ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti
- d) usvaja budžet Kantona i donosi zakone o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebno finansiranje
- e) odobrava zaključivanje međunarodnih sporazuma s državama i međunarodnim organizacijama, uz saglasnost Skupštine Federacije, u skladu sa Ustavom Federacije
- f) razmatra izvještaje ombudsmana
- g) može voditi istrage i u tu svrhu može zahtijevati pribavljanje dokaza u vidu isprava i iskaza svjedoka
- h) donosi poslovnik Skupštine
- i) vrši druge nadležnosti koje su joj povjerene

B. IZVRŠNA VLAST KANTONA

1. Vlada Kantona

Član 49.

Vladu Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona) čine premijer Kantona i ministri. Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u Vladi Kantona. Takva zastupljenost odražavat će popis iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

Član 50.

Kandidata za funkciju premijera Kantona imenuje predsjedavajući Skupštine Kantona uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona. Kandidat za funkciju premijera Kantona predlaže ministre. Ministri nemaju zamjenike.

Član 51.

Vladu Kantona potvrđuje Skupština Kantona dvotrećinskom većinom glasova. Vlada Kantona preuzima dužnost nakon što njeno imenovanje potvrdi Skupština Kantona. Ako Skupština Kantona ne potvrdi Vladu Kantona, predsjedavajući Skupštine Kantona, uz konsultacije sa zamjenicima predsjedavajućeg Skupštine Kantona, ponovno će postupiti u skladu s članom 50. Ustava Kantona.

Član 52.

Premijer Kantona odgovoran je Skupštini Kantona. Ministri su odgovorni premijeru Kantona i Skupštini Kantona. Premijer Kantona predlaže smjenjivanje ministara. Odluku o prijedlogu premijera Kantona, iz prethodnoga stava, donosi Skupština Kantona dvotrećinskom većinom glasova. Ministri snose krajnju odgovornost za rad ministarstva na čijem su čelu. Vlada Kantona podnosi ostavku ako joj Skupština Kantona izglasa nepovjerenje dvotrećinskom većinom.

Član 52a.

Organizacija, sastav, broj članova Vlade Kantona te njihove nadležnosti i ovlaštenja uređuju se zakonom Kantona, u skladu s ovim ustavom.

Član 53.

Vlada Kantona nadležna je za:

- a) provođenje kantonalne politike i predlaganje i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa
- b) izvršavanje odluka svakog kantonalnog ili federalnog suda i vršenje svake druge nadležnosti povjerene Kantonu od federalne vlasti
- c) pripremu prijedloga budžeta
- d) osiguranje saradnje Vlade Kantona i ombudsmana
- e) nadzor nad kantonalnom policijom
- f) osiguranje da nacionalna struktura policije odražava nacionalnu strukturu stanovništva Kantona, s tim da nacionalna struktura policije svake općine mora odražavati nacionalnu strukturu stanovništva te općine
- g) razmatranje izvještaja ombudsmana i omogućavanje uvjeta za njihov rad
- h) vršenje drugih nadležnosti utvrđenih ovim ustavom Sve odluke Vlade Kantona donose se prostom većinom glasova prisutnih koji glasaju.

Član 54.

Premijer Kantona nadležan je:

- a) za predstavljanje i zastupanje izvršne vlasti – Vlade Kantona
- b) za predlaganje imenovanja i smjenjivanja ministara
- c) za podnošenje zahtjeva Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine u skladu s članom IV. C. 10. (2) (b) i (d) Ustava Federacije
- d) za potpisivanje sporazuma s državama i međunarodnim organizacijama koji stupaju na snagu u Kantonu samo ako ih odobri Skupština Kantona, uz prethodnu saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim ako su Skupština Kantona, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine svojim zakonom predvidjeli da za tu vrstu međunarodnih sporazuma nije potrebna takva saglasnost
- e) za otkazivanje međunarodnih sporazuma ako mu to dopusti Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, a dužan je tako postupiti kada to zahtijeva Skupština Kantona uz saglasnost Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ili na zahtjev Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine

Premijer Kantona odgovoran je za:

- a) provođenje politike i izvršavanje propisa, uključujući osiguranje izvršavanja odluka kantonalnih sudova
- b) predlaganje i davanje preporuka iz oblasti kantonalnog zakonodavstva
- c) pripremanje budžetskih prijedloga Skupštini Kantona
- d) za druga pitanja utvrđena ovim ustavom i zakonom Kantona

Član 56.

Svaki ministar odgovoran je za:

- a) provođenje kantonalne politike i izvršavanje kantonalnih zakona iz okvira nadležnosti svog ministarstva ili izvršavanje zadataka koje mu odredi premijer Kantona
- b) predlaganje i davanje preporuka u vezi sa propisima iz okvira nadležnosti svog ministarstva ili prema zadatku koji mu odredi premijer Kantona
- c) rukovođenje, koordiniranje i nadziranje aktivnosti svog ministarstva
- d) davanje uputstava, instrukcija, naredbi i donošenje propisa u cilju omogućavanja izvršavanja zakona iz nadležnosti njegovog ministarstva i onih koje mu povjeri premijer Kantona, u skladu sa ovim ustavom i zakonima Kantona
- e) pripremanje, objašnjavanje i analiziranje budžetskih prijedloga iz nadležnosti svog ministarstva ili vršenje drugih zadataka na zahtjev premijera Kantona
- f) odgovaranje na pitanja zastupnika u Skupštini Kantona iz nadležnosti svog ministarstva i izvršavanje svakog drugog zadatka koji mu povjeri premijer Kantona
- g) pomaganje premijeru Kantona u vođenju politike i izvršavanju zakona Kantona

2. Imunitet

Član 57.

Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona, predsjednik i zamjenik predsjednika Vlade i ministri ne mogu biti krivično gonjeni niti odgovorni u građanskom postupku za bilo koju radnju učinjenu u vršenju svoje funkcije.

C. SUDSKA VLAST KANTONA

Član 58.

Sudsku funkciju u Kantonu vrše Kantonalni sud i općinski sudovi.

Član 59.

Kantonalni sud ima žalbenu nadležnost u odnosu na općinske sudove u Kantonu i prvostepenu nadležnost u stvarima koje ne spadaju u nadležnost općinskih sudova, te druge nadležnosti utvrđene zakonom.

Član 60.

Odluke Kantonalnog suda donesene po žalbama na odluke općinskih sudova su konačne i obavezujuće, osim ako se radi o pitanjima koja se tiču Ustava Federacije, zakona i drugih propisa Federacije. Presude kao i rješenja Kantonalnog suda koja se odnose na žalbe podnesene u skladu sa stavom 1. ovog člana posebno su obavezujuće za strane u postupku kao i za sud na čije je odluke žalba izjavljena.

Član 62.

Sudska vlast u Kantonu je samostalna i nezavisna, i vrši se na osnovu ustava i zakona Federacije i Kantona.

Član 63.

Sudovi u Kantonu osiguravaju jednak položaj svim stranama u sudskim postupcima.

Član 64.

Sudski postupci javni su, ukoliko za određene izuzetne situacije zakonom nije drugačije određeno.

Član 65.

Skupština Kantona može, u skladu sa zakonom Federacije, propisati dopunska pravila o organizaciji i upravljanju Kantonalnim sudom i općinskim sudovima.

U skladu s pravilima iz prethodnoga stava svaki sud utvrđuje svoju unutrašnju organizaciju i u vezi s tim će donijeti dopunska pravila. Broj sudija se utvrđuje zakonom Kantona, prema potrebama.

Član 66.

Sudije Kantonalnog suda, uključujući i predsjednika Kantonalnog suda, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Visoko sudsko i tužilačko vijeće) u skladu sa zakonom.

Član 67.

Sudije Kantonalnog suda, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ako ih s razlogom ne smijeni Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom Federacije. Sudijama Kantonalnog suda sudijska funkcija može izuzetno prestati i kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije kantonalnih sudova, za vrijeme prijelaznog perioda, kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tužilačko vijeće. Navršenje starosne dobi propisane za obavezni odlazak u penziju sudija Kantonalnog suda utvrđuje se zakonom Federacije. Uvjeti za obavljanje funkcije, uključujući i imunitet, za sudije Kantonalnog suda utvrđuju se zakonom Federacije. Plaća i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme obavljanja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Član 68.

Konstitutivni narodi i pripadnici ostalih bit će proporcionalno zastupljeni u Kantonalnom sudu po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

VI. OPĆINSKE VLASTI

1. Opće odredbe

Član 69.

U općini se ostvaruje lokalna samouprava. Lokalna samouprava ostvaruje se vršenjem poslova iz nadležnosti utvrđenih ovim ustavom i zakonom Kantona.

Poslovi lokalne samouprave su:

- a) donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta u okviru zoniranja utvrđenog zakonom Kantona
- b) donošenje propisa o unapređivanju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti
- c) donošenje propisa o lokalnim postrojenjima za proizvodnju energije i osiguranje njihove dostupnosti
- d) provođenje socijalne politike i uspostava službi socijalne zaštite, a naročito službi o brizi o starim, iznemoglim i siromašnim građanima
- e) izgradnja i održavanje lokalne infrastrukture
- f) upravljanje općinskim dobrima i dobrima koja služe za zadovoljavanje javnih potreba (parkovi, igrališta i sl.)
- g) higijena i lokalno javno zdravlje
- h) pogrebna služba

Član 70.

Općina ima statut.

Statut općine i drugi propisi općine moraju biti u skladu sa Ustavom Federacije, ovim ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

Član 71.

Općine su nadležne za vršenje poslova lokalne samouprave u skladu sa Ustavom i zakonom.

U vršenju svoje nadležnosti općine:

- a) poduzimaju sve potrebne mjere u cilju osiguranja zaštite prava i sloboda utvrđenih u Ustavu i u instrumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije
- b) vode računa o nacionalnoj strukturi stanovništva općine
- c) osiguravaju da konstitutivni narodi i grupa ostalih budu proporcionalno zastupljeni u općinskim organima vlasti po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede

2. Općinsko vijeće

Član 72.

Svaka općina ima općinsko vijeće.

Član 73.

Broj vijećnika u općinskom vijeću utvrdit će se statutom općine u skladu s Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Član 74.

Mandat članova općinskog vijeća je četiri godine.

Član 75.

Općinske vijećnike biraju birači, demokratskim putem, na neposrednim i tajnim izborima, na cijelom području općine, na način utvrđen zakonom. Svaki birač, u skladu sa zakonom, može biti biran za općinskoga vijećnika.

Član 76.

Općinsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom glasova usvaja statut općine
- b) usvaja općinski budžet i donosi propise o oporezivanju, i na druge načine osigurava potrebno finansiranje koje nije osigurala kantonalna ili federalna vlast
- c) donosi poslovnik o svom radu
- d) donosi druge propise u izvršavanju općinskih nadležnosti

Član 77.

Općinsko vijeće zasjeda javno, osim u izuzetnim slučajevima predviđenim njegovim poslovníkom, i vodi zapisnike o donesenim odlukama.

Član 78.

Općinski propisi stupaju na snagu kao što je u njima propisano, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenim novinama općine.

Član 79.

Statutom općine se utvrđuje postupak i izbor predsjedavajućeg općinskog vijeća.

3. Općinski načelnik

Član 80.

Svaka općina ima općinskog načelnika. Mandat općinskoga načelnika traje četiri godine.

Član 81.

Općinskoga načelnika biraju birači, demokratskim putem, na neposrednim i tajnim izborima, na cijelom području općine, na način utvrđen zakonom.

Svaki birač, u skladu sa zakonom, može biti biran za općinskoga načelnika.

Član 82.

Općinski načelnik i predsjedavajući općinskoga vijeća u općinama ili općinskim vijećima višenacionalnoga sastava ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, osim u općinama u kojima jedan konstitutivni narod čini više od 80% stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

Član 83.

Općinski načelnik ovlašten je za:

- a) provođenje općinske politike, izvršavanje općinskih propisa, i delegiranih ili prenesenih nadležnosti općini od kantonalne i federalne vlasti
- b) osiguranje saradnje općinskih službenika sa ombudsmanima
- c) podnošenje izvještaja općinskom vijeću i javnosti o provođenju općinske politike i svojim aktivnostima
- d) brigu o organizaciji općinske uprave i njenom radu
- e) rukovođenje radom općinskih službi i općinskih službenika
- f) imenovanje i smjenjivanje općinskih službenika
- g) pripremanje prijedloga koje razmatra općinsko vijeće i
- h) vrši druge nadležnosti utvrđene zakonom i statutom općine

4. Općinski sudovi

Član 84.

Općinski sudovi osnivaju se zakonom Kantona. Finansiranje općinskih sudova vrši se iz budžeta Kantona.

Član 85.

Općinski sud se osniva za područje općine. Za dvije ili više općina se može osnovati jedan općinski sud.

Član 86.

Općinski sudovi imaju izvornu nadležnost za sve građanske i krivične stvari, osim ako Ustavom Federacije, ovim ustavom, zakonom Federacije ili zakonom Kantona neke izvorne nadležnosti nisu prenesene na neki drugi sud.

Član 87.

Sudije općinskih sudova, uključujući i predsjednike sudova, bira, imenuje, provodi disciplinski postupak i smjenjuje Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom Federacije.

Član 88.

Sudije općinskih sudova, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ako ih ne smijeni Visoko sudsko i tužilačko vijeće u skladu sa zakonom. Sudijama općinskih sudova izuzetno može prestati sudijska funkcija kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije općinskih sudova, u prijelaznom periodu, kako se utvrdi zakonom kojim se osniva Visoko sudsko i tužilačko vijeće.

Navršenje starosne dobi propisane za obavezni odlazak u penziju sudija općinskih sudova utvrđuje se zakonom. Uvjeti za obavljanje sudijske funkcije, uključujući i imunitet, za sudije općinskih sudova utvrđuju se zakonom Federacije. Plaća i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjene za vrijeme obavljanja sudijske funkcije, osim kao posljedica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Član 89.

U općinskim sudovima konstitutivni narodi i grupa ostalih bit će proporcionalno zastupljeni po popisu iz 1991. godine dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

VI. A - GRADSKE VLASTI

Član 89a.

1. Za područje dvije ili više općina koje su urbano i teritorijalno povezane svakodnevnim potrebama građana, formira se grad kao jedinica lokalne uprave i samouprave, u skladu sa federalnim zakonom. Odgovornosti grada obuhvaćaju:

- a) finansije i poreznu politiku, u skladu sa federalnim i kantonalnim zakonima
- b) zajedničku infrastrukturu
- c) urbanističko planiranje
- d) javni promet
- e) druge nadležnosti koje gradu povjeri Kanton, odnosno koje prenesu općine

2. Grad ima statut koji mora biti u skladu sa federalnim Ustavom, kantonalnim Ustavom i kantonalnim zakonodavstvom.

3. Grad ima gradsko vijeće čiji sastav čini jednak broj vijećnika iz svake općine, a broj vijećnika, postupak izbora i trajanje mandata utvrđuje se statutom.

Gradsko vijeće ne može imati manje od 15 niti više od 30 vijećnika.

4. Gradsko vijeće:

- a) priprema i dvotrećinskom većinom usvaja statut grada
- b) bira gradonačelnika
- c) donosi budžet grada
- d) donosi propise u izvršenju prenesenih ovlaštenja i vrši druga ovlaštenja utvrđena statutom

5. Odgovornost gradonačelnika je:

- a) imenovanje i smjenjivanje gradskih funkcionera
- b) provođenje gradske politike i izvršenje gradskih propisa

- c) osiguranje saradnje gradskih funkcionera sa ombudsmanima
 - d) podnošenje izvještaja gradskom vijeću i javnosti o provođenju gradske politike
6. Grad ostvaruje prihode oporezivanjem, zaduživanjem i na drugi način, u skladu sa zakonom.

VI. B - RASPODJELA KLJUČNIH FUNKCIJA U STRUKTURI KANTONALNE VLASTI

Član 89b.

Premijer Kantona i predsjedavajući Skupštine Kantona ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda. Predsjednik Kantonalnog suda i glavni kantonalni tužilac ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.

VII. AMANDMANI NA USTAV

Član 90.

Amandmane na Ustav Kantona mogu predlagati Vlada Kantona, većina zastupnika u Skupštini Kantona i većina zastupnika unutar klubova zastupnika konstitutivnih naroda.

Predloženi amandman na Ustav neće se konačno razmatrati u Skupštini Kantona prije isteka roka od petnaest dana nakon što je prvi put bio podnesen.

Predloženi amandman usvaja se dvotrećinskom većinom zastupnika u Skupštini Kantona.

Član 91.

Nijednim amandmanom na Ustav ne mogu se ukinuti niti umanjiti nijedno od prava i sloboda utvrđenih u članu II. A. od 1. do 7. Ustava Federacije niti promijeniti ovaj član Ustava.

VIII. USVAJANJE I STUPANJE NA SNAGU USTAVA I PRIJELAZNA RJEŠENJA

Član 92.

Ustav Kantona usvojiti će i proglasiti Skupština Kantona u prijelaznom periodu, koja se sastoji od 5 odbornika iz svake skupštine općine, koji će biti izabrani od strane i između odbornika skupštine općine izabраниh 1990. godine, čiji su mandati još uvijek važeći. Usvajanje Ustava zahtijeva dvotrećinsku većinu Skupštine u prijelaznom periodu, uključujući konsenzus između većine zastupnika bošnjačke nacionalnosti i većine zastupnika hrvatske nacionalnosti. Ovaj ustav stupa na snagu u ponoć onog dana kada ga usvoji Skupština u prijelaznom periodu.

Član 93.

Skupština Kantona u prijelaznom periodu:

a) usvaja Ustav Kantona u skladu sa članom VII. 1. Ustava Federacije

b) bira predsjednika Kantona u prijelaznom periodu i zamjenika predsjednika Kantona, i Vladu Kantona u prijelaznom periodu.

Član 94.

Do prvog saziva Skupštine Kantona, njene funkcije, prema ovom ustavu vrši Skupština Kantona u prijelaznom periodu. Čim ovaj ustav stupa na snagu, Skupština Kantona u prijelaznom periodu bira predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona u prijelaznom periodu. Predsjednik Kantona u prijelaznom periodu, uz saglasnost zamjenika predsjednika Kantona, odmah nakon toga, predlaže Vladu Kantona u prijelaznom periodu i imenuje sudije Kantonalnog suda u prijelaznom periodu.

Predsjednik Kantona i zamjenik predsjednika Kantona i članovi Vlade Kantona u prijelaznom periodu vrše dužnosti odgovarajućih stalnih funkcionera u skladu sa ovim ustavom, dok ne budu zamijenjeni funkcionerima izabranim ili imenovanim u skladu sa ovim ustavom. Skupština Kantona u prijelaznom periodu u roku od deset dana izabrat će sve druge organe u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Odbornici u svakoj skupštini općine izabrani 1990. godine čiji su mandati još uvijek važeći, u najkraćem roku, izabrat će općinska tijela u prijelaznom periodu u skladu sa Ustavom Federacije i ovim ustavom.

Član 95.

U roku od dvije sedmice nakon prvog saziva, Skupština Kantona će izabrati predsjednika i zamjenika predsjednika Kantona. U roku od dvije sedmice nakon izbora, predsjednik Kantona, uz saglasnost zamjenika, imenovat će Vladu Kantona, a Skupština Kantona će razmotriti imenovanje Vlade po hitnom postupku.

Nijedna osoba koja izdržava kaznu koju je izrekao Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju i nijedna osoba koju je optužio Međunarodni sud za bivšu Jugoslaviju, a koja se ne pojavi pred Sudom po njegovu pozivu, ne može se kandidovati ili vršiti naimenovanu, izbornu ili neku drugu javnu funkciju na području Kantona.

Član 96.

Objavljeni rezultati popisa stanovništva iz 1991. godine koristit će se u proračunima koji zahtijevaju podatke o stanovništvu dok se Aneks 7. u potpunosti ne provede.

Član 97.

Ustav Srednjobosanskog kantona uskladit će se s Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine do 19. januara 2003. godine. Kantonalni zakoni, drugi propisi, akti i sudska pravila uskladit će se s ovim amandmanima u roku od godine dana od usvajanja ustavnih amandmana.